

Kapiya Sën Paulus Kevu Vu Titus

1 ¹Sa Paulus, Anutu yi hur sa, geYesu Kerisi yi sinarë sa, in bë sa
gevonḡ balam sën Anutu ggooin sir rak̄ lo ayoj na timu vu yi
medejak̄ gāgek anon sën netatekin aggata niröp vu hil in hil sepa dok̄ lo
ni. ²Tato sa in bë sa nanér medejak̄ ni nabë deyoh vu bë demedo malaj-
tumsën degwata los degwata, noh vu sën Anutu nér yö wirek lo, gak su
nekuunḡ rak̄ rë. ³Log Anutu sën neko hil yah vu yi lo nér gāgek sagi yam
rangah̄ niröp lok̄ buk sën yö kwa vo beggoin rak̄ lo. Lob vo huk sënë lok̄
sa nemāg bë sa nanér rangah̄ vu mehönon.

⁴Lob sa ̄kevu kapiya sënë yön vu hon̄g Titus in aluu hoho nehevonḡ
ving gāgek sënë, om sën ̄getu sa naluḡ yönon rak̄ saga. Hil Amad Anutu
luho Yesu Kerisi sën neko hil yom vu yi lo degevonḡ semusemu nyemasen̄
nök vu hon̄g los degevonḡ bayom gëp revuh.

Gāgek Rak̄ Alam Ggev Sën Denegein Kerisi-yi-alam Lo

⁵Sa hevuu hon̄g mēgenedo Krete in bë gesemu huk vahi sën nahën
gesu niröp nerāk̄ rë lo, begwetunḡ ggev jāk̄ alam la noh vu begganḡ-bu
pin saga in degegin Kerisi-yi-alam. Noh vu sën senér tato vu hon̄g wirek
lo bë: ⁶Nabë alam denelë mehöti bë su nevonḡ ngaa nipaya rë, geyik venë
timu. Genabë nalu lo denevonḡ ving Kerisi ving, log gāgek su neggëp vu
sir bë ahëj neving ngaa nipaya jeggin jeggin genengaj dahis rë, og mëm
gwetunḡ alam nabë saga denatu ggev. ⁷In mehö sën netu ggev lo, og tu
Anutu yi hur in geigin yi alam los yi huk. Om sepa dok̄ aggata niröp mu,
in lob alam su denatȫk vu ngaa nipaya gegëp vu yi. Gesu geko yi jāk̄ jāk̄,
gesu ahë sengën jāk̄ pevis, gesu nanum mekeyevin, gesu ngis alam jeggin
jeggin, gesu gëp natumin monë lu ngaa nabë gekol ngahisekë. ⁸Gak̄
mëm gevonḡ nivesa vu alam sën deneyam vu begganḡ-bu ngwë lo; gahë
geving aggata nivesa pin besepa dok̄ kwa nivesa mu, in bë medo niröp
rot megevonḡ noh vu Anutu kwa. Najom yi ahon, ⁹genajom gāgek anon
sën denetahu yi lok̄ lo ahon geving. Og mëm yi yö yoh vu bë tatekin vu
mehönon mēgadu sir jāk̄ gāgek niröp pin, geyoh vu bë nanér gāgek los

kwa, benanér alam sën bë dedahun ǵágek anon na lo hir ǵágek tato nabë su niröp rë.

Alam Kuungsën Ngahisekë Denedo Krete

¹⁰ Yonon, alam ngahisekë rot vu saga su denesepa lok ǵágek niröp rë, gaķ yō medo denenér ǵágek meris meris gedenevongin bë degekuungin alam. Lob alam sën derah* navij bedetu alam Yuda lo, denevong nebë sagi pangśen rot. ¹¹ Om gwevong balam nabë sagi avij gemir, in denetahu mehönon lok ǵágek sën su yoh vu rë lo gedeneko monë rak. Lob denekepē alam ngahi raķ hir ǵágek sagi beneggérin sir yah vu sir. ¹² In alam Krete ti sën denér yi bë hir mehö-nenér-ǵágek-rangahsën ti yi lo, nér sir wirek bë, “Alam Krete sagi, og sir alam ǵágek kuungsën ata, gesir nebë reggu bemën nipaya, log denevong ahéjta gedeneggép sehëb.” ¹³ ǵágek sagi og yönörot. Om genanér niwëek vu sir in dejaķ hir ngaa nipaya ni borot bedegérin sir, lob mém degevong geving ǵágek anon niwëek. ¹⁴ Gaķ su degevong geving alam Yuda hir ķeriing meris aggagga los alam sën deneruu demij vu ǵágek anon lo hir horek aggagga. ¹⁵ Nabë mehöti ayo niröp bekwa bo ngaa ti nabë nivesa, og ngaa saga nivesa vu yi. Rék mu alam ayoj ningöhek sën su denevong ving Anutu rë lo, og denelé ngaa pin nebë su nivesa rë, gaķ kwaj nipaya los ayoj ningöhek rak. ¹⁶ In avij nenér bë derak Anutu ni, rék mu ngaa sën denevong lo netato bë deruu demij vu yi. Sir alam nij paya gedenekeyeh yi ǵágek, log su deyoh vu bë degevong ngaa nivesa ti rë.

ǵágek Raķ Alam Atov

2 ¹ Gaķ hong, og genanér Anutu yi ǵágek megetatekin niröp vu sir megenanér nabë: ² Alam böp og su denanum medekeyevin. Gaķ demedo revuh mekwaj bo ngaa niröp, gayoj na timu vu Kerisi niwëek bahëj geving mehönon, log debare niwëek in ngaa maggin pin.

³ Log avëh böp degevong nabë saga geving. Desepa doķ aggata sën yoh vu lo, gesu denanér ǵágek nah nenga jaķ mehö ngwë, gesu denanum bël niwëek pangśen begëp denatumin. Gaķ denatu tatovaha avëh medetahu aggata niröp vu alam vahi. ⁴ Detatekin vu avëh avö nabë dejaķ reggaj log ahëj geving reggaj los naluj lo, bekwaj bo ngaa niröp gedegegin sir nivesa in ngaa nipaya. ⁵ Degegegin hir huk nivesa log degegegin reggaj los naluj lo nivesa, gededoķ vu alam vahi geving, log degurek reggaj hir ǵágek babu. Degevong ngaa pin sënë in alam su denanér pelé jaķ Anutu yi ǵágek.

ǵágek Raķ Mağëm Lo

⁶ Log getato aggata niröp vu mağëm lo geving nabë saga, nabë degegegin sir nivesa. ⁷ Lob ngaa pin sën genevong lo, og gwevong in degelé medejak ni nabë degevong nabë sënë og mém nivesa. Log nabë getahu alam dok

ǵaǵek, og su ǵesarömin ǵaǵek nipaya geving. Gaǵ kwam bo ǵaǵek nivesa jak buk pin begenanér. ⁸In nabé ǵenanér ǵaǵek niröp mu nabé saga, og mém alam sén denelé hil paya lo su rék denatök jak nipaya ti gegép vu hil rë, lob nij namum.

ǵaǵek Raǵ Hur Sén Denevong Huk Vu Alaj

⁹Log ǵenanér vu hur sén alam denebaǵo sir bedenetu hir nǵaa meris lo nabé degurek alaj babuj in nǵaa pin. Degevong huk nivesa in alaj kwaj vesa in sir, gaǵ su denanér ǵaǵek nipaya nah vu alaj. ¹⁰Log su degodek alaj hir nǵaa mahen teka, gaǵ desepa doǵ aggata niröp mu noh vu buk pin. Lok mém huk pin sén degevong lo gęp nivesa, in lob nabé hil nanér ǵaǵek jak Anutu sén neko hil yah vu yi lo, og alam degelé nivesa.

Hil ǵegin Hil Nivesa Bemedo ǵegin Kerisi Yi Buk

¹¹Anutu vong yi semusemu vu hil nyemasén beneggép rangah rot bë alam pin deyoh vu bë denom vu yi bedemedo nivesa geving yi. ¹²Anutu yi semusemu sagi sén netatekin vu hil bë hil ǵevuu nǵaa pin sén nevong behil su nesepa loǵ Anutu niröp rë lo na; los hil ǵevuu nǵaa nevu nevu dob yi pin sén hil kwad neya vu lo na. Gehil ǵegin hil nivesa los tetuu aggata niröp mesepa doǵ Anutu yi nǵaa noh vu buk pin sén hil nahen nado agi. ¹³Gehil medo mabo kwad in Anutu yi semusemu nabé rék anon jak. In Kerisi Yesu diiık in bë geko hil nom. Om hil medo ǵegin buk sén luho Anutu bög denatök nom rangah los arëj bögata gelos hir vunek vunek yaǵek-yi lo. ¹⁴Yonon, Kerisi diiık loǵ yah hil bed in bë baǵo hil nom los bo hil vér in nǵaa nipaya pin, gejevu hil ayod mesemu. Bemém hil natu yö yi alam, gehil malad sepa nǵaa nivesa mu begevong. ¹⁵Om ǵenanér ǵaǵek sagi vu mehönon noh vu buk. ǵegwee vu sir nabé desepa doǵ ǵaǵek sénë, ǵegenanér hir nǵaa nipaya rangah vu sir. Gelok yah Anutu ben, om ǵenanér ǵaǵek vu sir, gemehöti su nanér nabé hong mehö meris mekeyeh hong.

Hil Bare Nidwéek Megevong Nǵaa Nivesa

3 ¹GeVör mehönon kwaj noh vu buk nabé degurek gavman los alam pin sén denevong huk gavman lo babuj, gedegetung malaj in huk nivesa pin bedegevong. ²Su denanér ǵaǵek nipaya jak mehö ngwë, gesu degevong begö. Gaǵ demedo los mamer, gedegevong nǵaa los malaj yes jak alam pin malaj. ³In ǵerak ni bë wirek og hil kwad ma ving. Lob hil nekeyeh ǵaǵek. Lob Satan nekuung in hil, behil nesepa loǵ nǵaa nevu nevu los nǵaa sén nesemu los nereyiiv hil navid lo mu. Hil nehevong nǵaa nipaya bayod nesis yi. Alam vahi denelé hil bë hil alam nid paya, gehil nehalé sir loǵ yah bë nij paya. ⁴Rék mu Anutu sén neko hil yom vu yi lo, vong Yesu yam in bë tatekin rangah nabé nelé mehönon nivesa bekwa

pesivin sir. ⁵Su neko hil yom degwa rak huk yohvu sén hil nehevonḡ lo r̄e, in huk yohvu su negḡep vu hil r̄e. Gāk neko hil yom rak sén yō kwa pesivin hil lo. Lob ripek hil ngaa nipaya ya, gevonḡ behil atu mewis rak. Lob Anon Vabuung semu hil behil nid vesa rak yah. ⁶Yönon, Yesu Kerisi sén neko hil yom vu Anutu lo tatekin aggata in Anutu gevonḡ Anon Vabuung jak nam hil rot. ⁷Vonḡ nebē sénē in bē nanér hil nabē hil alam yohvu jak yi semusën nyemasen, getato hil nabē hil r̄ek medo malad-tumsen degwata geving yi. Om sén hil navo kwad in gāgek sénē bē anon jak. ⁸Gāgek sagi og yön̄on rot.

Lob sa nehevongin bē genanér gāgek sénē niwéek, in alam sén ayoj neya timu vu Anutu lo og mém r̄ek malaj sepa huk nivesa vesa medegevonḡ. In ngaa nebē sénē og nivesa benelok vu alam. ⁹R̄ek mu tepék kwamasen aggagga sén degwaj ma lo, los sén denetatekin degwaj lo, gēgāgek ahē sengēnsen, gesen denemehoo sir in horek lo, og gebeya in ngaa nabē saga. In ngaa sénē og su r̄ek dok vu hil r̄e, gāk anon ma. ¹⁰Log mehōti sén gevongin nabē basuh Kerisi-yi-alam lo, og gwero yi gāgek noh vu beron ti ma luu. R̄ek nabē su gen̄o ayem r̄e, og ggovek, genim dēl jak yi. ¹¹In gerāk ni bē mehō nebē sagi og vuu aggata niröp ya, om r̄ek geko nyēwelen dok nah yi ngaa nipaya sagi.

Gāgek Hus

¹²Sék gevonḡ Artemas ma Tukikus nök berup vu hon̄g, lob mém r̄ek genam pevis vu sa vu Nikopolis. In sa kwāg nevo bē sek̄ medo saga bebuk-ayööng-yi govek na r̄e. ¹³Gedōk vu mehō-horek-yi Senas luho Apolos megwero luho hir aggata in luho su dejak vu in ngaa la gēp aggata.

¹⁴Log hil alam pin yō detahu sir dok huk nivesa geving in demedo nivesa, bededōk vu alam sén denerak vu in ngaa lo geving. Gāk su deḡep sehēb behej huk anon nama. ¹⁵Alam pin sén denedo ving sa agi kwaj nevo hon̄g medenenér. Log genanér vu Kerisi-yi-alam sén ahēj neving he lo geving, nabē he kwamin nevo sir. Anutu yi semusen nyemasen nök gēp geving ham.